

Narkotika bəşəri fəlakətdir

Yalnız fərdi deyil, ailəni, nəsli, cəmiyyəti “sağalmaz bəla”ya düçar edən bu kabusdan uzaq durmaqda KİV-in də üzərinə mühüm məsuliyyət düşür

İnsan həyatında vacib olan sağlamlığın təmin edilməsi, yalnız özünə, ailəsinə diqqət deyil, həm də cəmiyyətə yararlı nəslin yetişdirilməsidir. Bunun üçün ailə kimi, cəmiyyət, ictimai təşkilatlar, məktəb, mədəni-maarif müəssisələri də məsuliyyət daşıyır.

Əski sovetlər birliyində bunun üçün şərti ad altında “asudə vaxt”ın səmərəli təşkili üçün bir sıra dövlət qurumları (o zamanlar qeyri-hökumət təşkilatları olmadığına görə), xüsusən də gənclər təşkilatları, mədəniyyət müəssisələri xüsusi proqramlarla tədbirlər keçirir, uşaq və gənclərin zərərli vərdislərdən uzaq olmasına çalışırdılar.

Sovetlərin dağılmasından, dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonrakı ilk illərdə uşaq və gənclərin tərbiyəsində mühüm sahələrdən hesab edilən təhsil və mədəniyyətdə yaranan boşluqdan sui-istifadə sonradan öz “bəhrəsi”ni verdi: yeni nəslin sağlamlığa və mənəviyyətə ağır sosial və psixoloji zərbə vuran bir sıra zərərli vərdislərə aludə olduğu üzə çıxdı. Doğrudur, bu məsələdə əsas məsuliyyət daşıyan hüquq-mühafizə orqanları, eləcə də bir sıra təşkilatlar bunun qarşısını almağa səy göstərir, ciddi inzibati və hüquqi cəza tədbirləri həyata keçirirdilər, amma nəzarətdən kənar qalan yeniyetmə və gənclər yenə də zərərli vərdislərə meyilli olurdular.

Narkomaniyaya qarşı mübarizədə vətəndaş həmrəyliyi əsasdır. XXI əsrdə cəmiyyəti, bəşəriyyəti ən çox narahat edən problemlərdən biri, bəlkə də birincisi, sonu faciə ilə nəticələnən narkomaniyadır.

Dünyada milyonlarla, ölkəmizdə isə minlərlə insanın “ağ ölüm” adlandırılan bu bəladan əziyyət çəkməsi danılmaz fakta çevrilib. Narkomaniyanın yüksələn xətlə inkişafı çox yaxın gələcəkdə ictimai faciəyə gətirib çıxara biləcəyi həyəcan siqnalı ilə diqqəti çəkir. Ən acınacaqlısı isə odur ki, dünyanın digər dövlətlərində olduğu kimi, ölkəmizdə də bəzi gənclər və yeniyetmələr arasında narkotiklərə aludəçilik halları artmaqdadır.

Azərbaycanda narkotizmlə və narkobizneslə mübarizənin əsası, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə qəbul edilmiş “Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və prekursorların qanunsuz dövriyyəsi ilə mübarizə haqqında” 18 iyun 1999-cu il tarixli qanun ilə qoyulub.

Bu bəla ilə mübarizə etmək o qədər də asan deyil. Narkotik maddə alverçiləri yeniyetmə və gənclərin çox olduğu yerlərdə onlara həmin məhsulları təklif etməkdən belə çəkinmirlər.

Son günlər KİV-də, sosial şəbəkələrdə, TV-lərdə səsləndirilən fikirlər insanı dəhşətə gətirməyə bilmir! Xırda-lan şəhərində narkotik alverçilərinin günün-günorta çağında uşaqlara, xüsusən də məktəbyaşlılara açıq-aşkar “pati” satması və onları bu eybəcər alverə şerik etmələri vəziyyətin acınacaqlı olmasından xəbər verir!

Pul qazanmaq naminə insanları, xüsusilə uşaqları, yeniyetmə və gəncləri ölməyə aparən bu pis vərdişə alışdırən nanəciblər kimlərdir?! Sual artıq ayrı-ayrı qurumları deyil, daha geniş ictimai auditoriyaya ciddi düşündürür. Əlbəttə, onlar insanlıqdan uzaq olan, pul qazanmaq naminə mənəviyyətini itirən yaramazlardır. Məhz buna görə hər kəs onlara qarşı mübariz olmalıdır.

Bu bəşəri fəlakətin qarşısının alınmasında Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin “Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizəyə dair 2019-2024-cü illər üçün Dövlət Proqramı”nın təsdiq edilməsi barədə imzaladığı sərəncam da mühüm əhəmiyyət daşıyır. Həmin sərəncamda göstərilir ki, “Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizəyə dair 2019-2024-cü illər üçün Dövlət Proqramı” təsdiq edilsin, həyata keçirilməsinə nəzarət və onun icrası zamanı işlərin müvafiq orqanlarla əlaqələndirilməsi Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasına həvalə olunsun.

Şözsüz ki, istər xatırladılan bu sərəncamın, istərsə də dövlət və hökumət tərəfindən qəbul edilən digər müvafiq qərarların yerinə yetirilməsi işində, təbliğində daha geniş ictimaiyyətin,

QHT-lərin, xüsusilə də KİV-in üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Təbii ki, təbliğat-təşviqatın forması müxtəlif olsa da, məramı ümumbəşəri fəlakət sayılan bu bəladan xilas yollarını göstərmək, gənclərin sağlam ruhda tərbiyəsinə diqqəti artırmaqdır.

Mütəxəssislərin, həkimlərin qənaətinə, narkotik maddələr müxtəlif çeşiddir. Daha çox yayılanları isə xaşxaş, tiryək, marixuana, heroin, kokain və sairidir. Son illər kimyəvi laboratoriyalarda hazırlanan yeni sintetik narkotik maddələr də meydana gəlib ki, onlar xüsusilə təhlükəlidir. Bunlar ilk istifadədən insanı özünə alışıdır, asılı vəziyyətə sala bilər. Narkotiklərdən asılılıq ağır xəstəliyə - narkomaniyaya gətirib çıxarır. Narkotik maddələr insan sağlamlığına bərpəedilməz ziyan vurur, fiziki qüvvəni tükəndirir, bədənin çəkisi birdən-birə azalır, orqanizmdə ümumi zəhərlənmə baş verir.

Narkomaniya keçici xəstəliklərin sürətlə yayılmasına da səbəb olur. Narkotik maddələrin bir çoxu şprislə qana ötürüldüyündən və narkoman qrupları daxilində eyni şprisdən istifadə edildiyindən, narkomanlar arasında QİÇS və başqa xəstəliklərə tutulmuş insanlar çox olur. Ən dəhşətli faktlardan biri də odur ki, narkotik maddə alverçiləri heroin və kokaine yuyucu toz və ya şəkər tozu qatıb satırlar ki, bu zaman istifadəçidə şəkərli diabet tez inkişaf edir. Əgər “xalis mal”, yəni heç bir qarışıqı olmayan narkotik maddə qəbul olunarsa, zəhərin güclü təsirindən ölüm də baş verir.

Ən dəhşətli odur ki, bir neçə dəqiqə ərzində başbeyin zədələnmə və bununla da yaşaya-yaşaya şikəstlik əmələ gələ bilər. Belə halda düşünmək, hərəkət etmək, reaksiya vermək qabiliyyəti itir, insan danışmaq və müxtəlif əşyalardan istifadə etmək imkanından məhrum olur.

Narkotik maddələrin gənc nəsillər arasında yayılması təhlükəsini nəzərə alaraq, bir çox ölkələr “Narkotiksiz gələcək naminə” milli proqramlar qəbul ediblər. Bura təhsil ocaqlarında, hüquq mühafizə orqanlarında, təşkilatlarda narkomaniyanın ziyanı haqqında maarifləndirilmə kampaniyaları da daxildir. Bu kampaniyalar kütləvi informasiya vasitələri, o cümlədən internet şəbəkəsi vasitəsilə aparılır.

Bəşəriyyətin bu dəhşətli bəlasına qarşı ayrı-ayrı dövlət strukturları, qeyri-hökumət təşkilatları, KİV, hüquq mühafizə orqanları, təhsil və səhiyyə sistemi birgə mübarizə aparmaqla onun yayılmasının qarşısını ala bilər. Bunun üçün daha çox maarifləndirmə, narkomaniyanın fəsadlarının yeniyetmə və gənclərə izah edilməsi, onlara bu xəstəliyin nə kimi qorxulu nəticələr verdiyini əyani misallarla göstərmək vacibdir. Narkomanlar tədricən öz hərəkətlərini idarə edə bilməmələrinə, asılılıq nəticəsində ən əziz adamlarına belə əxlaqə zidd hərəkətlər edir, bədənlərində baş verən ağrıların qarşısını almaqdan ötrü narkotikanın əldə edilməsi məqsədilə oğurluq, soyğunçuluq, quldurluq cinayətlərini törədir, hətta ən müqəddəs varlıqlar olan doğmalarını da bu cinayətin qurbanına çevirirlər.

Narkomaniya ilə mübarizə hər kəsin, vəzifəsindən, sosial mənşəyindən, cəmiyyətdə tutduğu mövqədən asılı olmayaraq, hamının vətəndaşlıq və mənəvi borcuna tələpdir. Bəşəriyyətin bəlasına çevrilən “ağ ölüm”ə qarşı dövlət orqanları, ictimai təşkilatlar, cəmiyyətin bütün üzvləri, ağsaqqallar, gənclər birgə mübarizə aparmalıdır. Uşaq və gənclər arasında maarifləndirmə tədbirləri onlayn formada olsa da, təşkil edilməli və milli mənəvi dəyərlərin təbliğinə diqqət artırılmalıdır.

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU,
“Azərbaycan”